

Opgave 4 De ontevredenheid van burgers en de rol van De Telegraaf

Bij deze opgave hoort tekst 8 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Tekst 8 verscheen in het voorjaar van 2011. Binnen de Europese Unie en in de EU-lidstaten werd een politieke discussie gevoerd of Europa akkoord moest gaan met extra financiële steun voor Griekenland om een dreigend faillissement van dit land te voorkomen.

Lees de regels 1 tot en met 33 van tekst 8.

Naar aanleiding van de berichtgeving van *De Telegraaf* over de eurocrisis en Griekenland merken de NRC-redacteuren Toon Beemsterboer en Wilmer Heck op dat *De Telegraaf* zich weinig aantrekt van journalistieke ethiek (zie de regels 23-25 van tekst 8).

- 2p 17 Noem twee journalistieke normen die Beemsterboer en Heck bedoeld kunnen hebben.

Een organisatie die zich sterk maakt voor het omschrijven en in stand houden van de journalistieke ethiek is de Raad voor de Journalistiek (RvdJ). Deze Raad “beoordeelt naar aanleiding van een klacht over een journalistieke uiting of gedraging of de grenzen zijn overschreden van hetgeen, gelet op de eisen van journalistieke verantwoordelijkheid, maatschappelijk aanvaardbaar is.” (Bron: *In de Leidraad van de Raad voor de Journalistiek. Geraadpleegd via <http://www.rvdj.nl/rvdj-archive>.)*

Op 8 oktober 2008 wordt Sjuul Paradijs hoofdredacteur van *De Telegraaf*. Op 14 december 2008 zegt *De Telegraaf* alle medewerking met de RvdJ op. Redactie en hoofdredactie erkennen het gezag van de Raad voor de Journalistiek niet meer.

De Telegraaf is van mening dat de normen die de Raad hanteert voor publicaties (of de manier waarop die tot stand komen) “onredelijk veel zwaarder zijn dan wettelijke normen.” (Bron: *Telegraaf keert Raad de rug toe (2008, 14 december). Geraadpleegd via <http://www.telegraaf.nl/binnenland/2791021>.)*

- 2p 18 Noem drie voorbeelden van deze ‘wettelijke normen’.

Zie de regels 5 tot en met 33 van tekst 8.

In de berichtgeving over Griekenland maakt *De Telegraaf* gebruik van een bepaald mediaframe.

- 3p 19
- Geef een omschrijving van het begrip mediaframe.
 - Typeer het frame dat *De Telegraaf* gebruikt.
 - Wat kan het gevolg zijn van een dergelijk frame?

Krantenredacties maken elke dag een selectie van het nieuws. Algemene selectiecriteria zijn bijvoorbeeld 'De gebeurtenissen zijn actueel' en 'De gebeurtenissen kennen continuïteit'. Naar aanleiding van tekst 8 lijkt het erop dat voor de redactie van *De Telegraaf* bepaalde selectiecriteria een grotere rol spelen dan voor de redactie van *NRC Handelsblad*.

- 2p **20** Leg uit dat voor de redactie van *De Telegraaf* andere selectiecriteria van het nieuws een rol spelen dan voor de redactie van *NRC Handelsblad*. Betrek in je antwoord de verschillen tussen populaire kranten en kwaliteitskranten.

Maak gebruik van tekst 8.

De media vervullen een aantal functies in het proces van politieke besluitvorming zoals de informerende functie en de controle- of waakhondfunctie.

- 3p **21** Leg uit welke drie **andere** functies van de media in het proces van politieke besluitvorming *De Telegraaf* als 'campagnekrant' vervult. Geef bij elke functie een passend citaat uit tekst 8.

Zie de regels 59 tot en met 62 van tekst 8.

Indirect verwijzen Bakker en Meines in de laatste zin van tekst 8 naar het bestaan van pluriformiteit en diversiteit van kranten in Nederland.

- 4p **22** Leg uit op welke twee manieren de overheid de pluriformiteit en diversiteit van de pers heeft gewaarborgd.

De bemoeienis van de overheid met de pers is ook omstreden.

- 2p **23** Geef een argument voor de volgende stelling: juist marktwerking bevordert de pluriformiteit en diversiteit van kranten.

Opgave 4 De ontevredenheid van burgers en de rol van De Telegraaf

tekst 8

De Telegraaf is de campagnekrant voor woedend Nederland

Onder hoofdredacteur Sjuul Paradijs maakt De Telegraaf weer duidelijke keuzes: tegen de kilometerheffing en de Grieken, voor Cruijff en WNL

De Telegraaf is weer bezig aan een politieke campagne, dit keer tegen de 'luie Grieken'. 'Het rechtse ventiel' volgt en voedt het volksgevoel.

5 Je zal maar Griek zijn en *De Telegraaf* lezen. Een greep uit de koppen van de afgelopen maand. 'Weer miljarden in bodemloze put'. 'Athene aan de bedelstaf'. 'Kassa voor
10 kwakkellanden'. 'Hoppa uit de Euro'. 'Stuur de fiscus op de Grieken af'. 'Iedereen hier omkoopbaar'. (...) Het is Sjuul Paradijs ten voeten uit. Sinds zijn aantreden als hoofd-
15 redacteur in januari 2009 is *De Telegraaf* weer een echte campagnekrant. (...) *De Telegraaf* is niet de enige krant die onderwerpen op de agenda wil
20 zetten. Zo was *NRC Handelsblad* de drijvende kracht achter een onderzoek naar de Nederlandse steun aan de Irak-oorlog. Maar *De Telegraaf* laat zich weinig gelegen liggen aan
25 journalistieke ethiek. (...) De Grieken worden weggezet als een lui en onbetrouwbaar volk dat de hele dag staakt, tot op het bot corrupt is en leeft in een Luilekkerland van uit-
30 slapen en nietsdoen. In de woorden van Paradijs: "De Grieken hebben

naast tzatziki ook corruptie uitgevonden."

(...)

De Telegraaf is als het koffiehuis, 35 waar gekankerd wordt op de politiek. De krant kiest vanuit de onderbuik. Jan Blokker (oud journalist en columnist van o.a. *de Volkskrant* en *NRC*) zei het bij het honderdjarig
40 bestaan van *De Telegraaf* zo: "Geen enkele krant heeft de thermometer zo diep in de billen van de samenleving als *De Telegraaf*." (...)

Bert Bakker (lobbyist en oud-D66- 45 kamerlid) en Rob Meines (oud-*NRC*-journalist) vinden de rol van *De Telegraaf* als 'rechts ventiel' van belang. Bakker: "*De Telegraaf* verstaat de kunst om politici te laten
50 weten wat er leeft onder het volk." Meines: "Zij bedenken dat gevoel niet, ze maken er gebruik van. Het ontbreken van zo'n ventiel [toen de krant zich in de jaren negentig rustig
55 hield, red.] heeft juist geleid tot de snelle opkomst van Fortuyn en Wilders." (...) Het schenden van de journalistieke ethiek nemen Bakker en Meines voor lief. "Dat zou een
60 probleem zijn als *De Telegraaf* de enige krant van Nederland was", zo vindt Bakker. (...)

naar: Beemsterboer, T., Heck W. (2011, 31 mei). *De Telegraaf is de campagnekrant voor woedend Nederland*. *NRC Handelsblad*. (ingekorte versie).

Toon Beemsterboer en Wilmer Heck zijn *NRC*-redacteuren.